

P6_TA-PROV(2007)0358

Žmogaus teisių pažeidimai Padniestrėje (Moldovos Respublika)

2007 m. liepos 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių pažeidimų Padniestrėje (Moldovos Respublikoje)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl padėties Moldovos Respublikoje ir ypač Padniestrėje¹,
 - atsižvelgdamas į 1998 m. liepos 1 d. įsigaliojusį Moldovos Respublikos ir Europos Sąjungos Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą,
 - atsižvelgdamas į veiksmų planą Moldovos Respublikai, kuris buvo priimtas 2005 m. vasario 22 d. vykusio septintojo ES ir Moldovos partnerystės tarybos posėdžio metu,
 - atsižvelgdamas į Europos Tarybos Ministrų komiteto 2006 m. kovo 1 d. priimtą laikinąją rezoliuciją dėl Europos žmogaus teisių teismo (EŽTT) 2004 m. liepos 8 d. sprendimo Ilascu ir kt. byloje prieš Moldovą ir Rusiją,
 - atsižvelgdamas į 1999 m. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) aukščiausiojo lygio susitikimo Stambule ir 2002 m. Porte vykusios ESBO Ministrų Tarybos deklaracijas,
 - atsižvelgdamas į 1949 m. rugpjūčio 12 d. Ženevos konvencijas dėl karo aukų apsaugos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį straipsnį,
- A. kadangi 1992 m. karas lėmė separatistinio, neteisėto ir autoritarinio režimo įsitvirtinimą Moldovos Respublikos Padniestrės regione; kadangi išaldyto konflikto situacija tęsiasi, o žmogaus teisių pažeidimai vis dar dideli bei plačiai paplitę,
- B. kadangi, nepaisant minėtųjų tarptautinių sprendimų, vis dar nerasta galutinio Padniestrės konflikto sprendimo, o tai lemia tolesnį pagarbos žmogaus teisėms mažėjimą regione,
- C. kadangi paskutinis žmogaus teisių pažeidimų Padniestrėje pavyzdys – Tudor Popa ir Andrei Ivantoc, kurie buvo žeminami ir kuriems buvo uždrausta grįžti į savo namus, atvejis,
- D. kadangi visų vadinamosios Ilascu grupės narių areštas ir sulaikymas kaltinant terorizmu buvo neteisėtas Padniestrės separatistinio režimo veiksmas ir jis neatitiko tarptautinių teisingo teismo, teisinės valstybės, pagarbos kalinių teisėms ir kankinimų bei nežmoniško elgesio draudimo principų,
- E. kadangi 2004 m. liepos 8 d. EŽTT sprendimas Ilascu ir kt. byloje prieš Moldovą ir Rusiją

¹ Pvz., žr. 2006 m. spalio 23 d. Parlamento rezoliuciją (P6_TA(2006)0455) ir 2006 m. kovo 16 d. Parlamento rezoliuciją (OL C 291 E, 2006 11 30, p. 336).

dar neįgyvendintas ir kadangi Padniestrės separatistinis režimas visiškai ignoruoja šį sprendimą,

- F. kadangi rimti žmogaus teisių pažeidimai Padniestrėje tęsiasi, ypač pažeidimai, susiję su rumunų teisių nepaisymu uždariant mokyklas, kuriose mokoma rumunų kalba, ir niekinant rumunų kapines Padniestrėje, taip pat pažeidinėjamos visų regiono gyventojų politinės teisės ir laisvės, o tai skatina plisti prekybą žmonėmis ir organizuotą nusikalstamumą,
- G. kadangi 1999 m. ESBO aukščiausiojo lygio susitikimo Stambule ir 2002 m. Porte vykusios ESBO Ministrų Tarybos sprendimai vis dar neįgyvendinti,
- H. kadangi ES, atidarydama nuolatinę Europos Komisijos delegaciją Kišiniove, paskirdama ES specialųjį atstovą Moldovos Respublikai, kuriam suteikė įgaliojimus prisidėti prie tvaraus Padniestrės konflikto sprendimo, ir įsteigdama ES pasienio pagalbos misiją Moldovos Respublikai ir Ukrainai, ėmėsi svarbių žingsnių siekdama glaudžiau bendradarbiauti su Moldovos Respublika ir aktyviau ieškoti Padniestrės konflikto sprendimo,
- I. kadangi derybos dėl Moldovos Respublikos Padniestrės regiono vadinamuoju „5+2“ formatu vyko nuo 1992 m., ir jose dalyvavo Moldovos Respublika, Moldovos Respublikos Padniestrės regionas, Rusija, Ukraina ir ESBO; kadangi ES ir Jungtinės Amerikos Valstijos nuo 1995 m. dalyvauja stebėtojų teisėmis; kadangi 2006 m. balandžio mėn. derybos nutrūko,
- J. atsižvelgdamas į Moldovos Respublikos europinius ketinimus ir tai, kad Padniestrė yra artimiausioje ES kaimynystėje; pripažindamas Moldovos Respublikos teritorinį vientisumą ir ragindamas visas šalis kaip politinio prioriteto siekti valstybės suvienijimo,
 - 1. labai apgailestauja dėl pagarbos žmogaus teisėms ir žmogaus orumui trūkumo Padniestrėje, kuri įrodo Ilascu grupės teismo procesas ir sulaikymas, šios teritorijos gyventojų laisvių neigimas ir teisės į informaciją bei švietimo paslaugas nepaisymas, lemiantys paplitusią prekybą žmonėmis ir organizuotą nusikalstamumą;
 - 2. teigiamai vertina tai, kad buvo išlaisvinti Andrei Ivantoc ir Tudor Popa, tačiau apgailestauja dėl to, kad separatistinis Tiraspolio režimas juos išlaisvino paskelbdamas, kad baigėsi jų kalinimo terminas, o ne dėl to, kad buvo vykdomas EŽTT sprendimas; smerkia tai, kad išlaisvinant Andrei Ivantocą prieš jį buvo naudojamas smurtas bei žeminamas jo žmogiškasis orumas, kaip įrodo jo išlaisvinimo liudininkų pateikta filmuota medžiaga;
 - 3. smerkia tebesitęsiančias nepriklausomos žiniasklaidos, NVO ir pilietinės visuomenės represijas, persekiojimą ir bauginimą, kurių vykdo Padniestrės separatistų režimas;
 - 4. reikalauja nutraukti laisvės atėmimą asmenims už jų politinę veiklą; šiuo atžvilgiu smerkia 2007 m. birželio 2 d. įvykdytą Valentino Besleago, teisėto kandidato vietos valdžios rinkimuose į Corjovos mero postą, areštą ir tolesnį elgesį su juo;
 - 5. ragina skubiai ir galutinai išspręsti išaldytą Padniestrės konfliktą, nes tai užtikrintų demokratiją ir pagarbą žmogaus teisėms, atsižvelgiant į tarptautinius principus visoje Moldovos Respublikos teritorijoje;

6. pabrėžia tvirtą ES įsipareigojimą išsaugoti teritorinį Moldovos Respublikos vientisumą; pabrėžia, kad neteisėtas Tiraspolio režimas neturi įgaliojimų neleisti Moldovos Respublikos piliečiams patekti į Nistru upės kairiojo kranto teritoriją, todėl negali priimti sprendimų dėl *persona non grata* statuso;
7. ragina Komisiją ir Tarybą numatyti didesnio ir aktyvesnio įsitraukimo į derybų procesą bei minėtojo konflikto sprendimo priemones; atkreipia dėmesį į sėkmingą ES ir Ukrainos pasienio misiją, įsikūrusią Odesoje, ir ragina Ukrainos vyriausybę toliau ją remti;
8. ragina ES aktyviau dalyvauti sprendžiant šį jos artimiausioje kaimynystėje vykstantį konfliktą, įskaitant ES statuso pakeitimą į derybų šalies statusą;
9. primena visoms šalims, kad separatistinis Padniestrės režimas toleruoja organizuoto nusikalstamumo, įskaitant prekybą ginklais, žmonėmis, kontrabandą ir pinigų plovimą, veiklos klestėjimą; pabrėžia, kad dėl to kyla didelis pavojus regiono stabilumui;
10. ragina nedelsiant ir visiškai įgyvendinti 1999 m. ESBO aukščiausiojo lygio susitikimo Stambule ir 2002 m. Porte vykusios ESBO Ministrų Tarybos sprendimus bei 2004 m. liepos 8 d. EŽTT sprendimą Ilascu ir kt. byloje prieš Moldovą ir Rusiją; ragina Europos Sąjungą ES ir Rusijos santykių kontekste iškelti Rusijos karinių pajėgų pasitraukimo iš Padniestrės klausimą;
11. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Moldovos Respublikos vyriausybei ir parlamentui, Rusijos vyriausybei ir parlamentui ir Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.